

Zápis č. 10 z řádné schůze výboru České archivní společnosti, z.s.

Datum, čas a místo konání schůze:

16. 3. 2023, 10:30, Odbor archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra

Přítomni:

Na schůzi je přítomno 10 členů z celkového počtu 13 členů

Přítomni: Karel Halla, Pavel Jakubec, Markéta Járová, Tomáš Lachman, Martin Myšička, Hynek Oberhel, Michal Sejk, Miroslav Svoboda, Hana Šústková, David Valůšek

Omluveni: Stanislav Bárta, Xenie Penížková, Michal Severa

Hosté: Milan Augustin, Daniel Doležal, Jakub Doležal, Hana Kábová, Petra Kantorová, Vladimíra Vaníčková

Schůze je dle platných stanov usnášeníschopná.

Program:

- 1) Informace k aktuálnímu dění v Archivu Kanceláře prezidenta republiky
- 2) Konference v Pardubicích
- 3) Ročenka ČAS
- 4) Studentská vědecká soutěž ČAS o Cenu univ. prof. PhDr. Sáši Duškové, DrSc.
- 5) Příprava valné hromady
- 6) Web ČAS
- 7) Pracovní skupiny ČAS
- 8) VAR a nominace
- 9) Rada vědeckých společností
- 10) Různé

Průběh jednání:

1) Zahájení schůze výboru

Zasedání schůze zahájil dle platných stanov ČAS předseda K. Halla. Konstatoval, že schůze výboru je usnášeníschopná. Přivítal členy revizní komise D. Doležala a M. Augustina a kolegy, bývalé pracovníky Archivu Kanceláře prezidenta republiky J. Doležala, P. Kantorovou a V. Vaníčkovou a kol. H. Kábovou z Masarykova ústavu a Archivu AV ČR.

2) Informace k aktuálnímu dění v Archivu Kanceláře prezidenta republiky

Kol. J. Doležal seznámil přítomné s důvody, které vedly bývalé zaměstnance archivu s prosbou o slyšení u výboru ČAS. Hlavní snahou je dosáhnout omluvy za dehonestující informace na webu KPR ohledně bezdůkazného obvinění ze záměru zničení archiválií. Kol. Kábová se přimluvila, že ČAS by měla podpořit toto jejich úsilí. Kol. Halla doplnil, že současné vedoucí AKP J. Horákové byla zaslána pozvánka, ale z dnešního jednání

se omluvila. Rovněž slíbil, že výbor ČAS bude situaci sledovat a kontaktovat vedení archivu. Kolegové Halla a Valůšek navštíví po skončení jednání výboru vedení AKPR.

3) **Konference v Pardubicích**

Přihlášky průběžně přicházejí, aktuálně je přihlášeno 165 osob, nicméně přihlašovací formulář bude otevřen do 28. března. Byl zveřejněn program konference. Doplnuje se doprovodný program, probíhá komunikace se sponzory, byly dohodnuty záštity. Výbor odsouhlasil výrobu jednoho či dvou propagačních bannerů ČAS. Kol. Valůšek doplnil, že již začaly předběžné přípravy na archivní konferenci v roce 2025.

4) **Ročenka ČAS**

Kol. Sejk informoval, že ročenka je těsně před odesláním do tisku, z důvodu zvýšených cen byl překročen rozpočet. Ročenka bude distribuována na valné hromadě.

5) **Studentská vědecká soutěž ČAS o Cenu univ. prof. PhDr. Sáši Duškové, DrSc.**

Přihlášky byly uzavřeny. Z pětičlenné hodnotící komise byli prozatím jmenováni dva členové, zbývající budou jmenováni na návrh členů výboru.

6) **Příprava valné hromady**

Občerstvení vzhledem k cenám oslovených dodavatelů proběhne ve vlastní režii. Jednatel byl pověřen rozesláním informačního e-mail členské základně s připomenutím data VH a možnosti on-line plateb členských příspěvků.

7) **Web ČAS**

Dokončuje se přehled čestných členů. Možnost přidávat příspěvky na web má vedle kol. Severy i kol. Penížková.

8) **Pracovní skupiny ČAS**

Jednání pracovních skupinách bylo odloženo až po ustavení VARu.

9) **VAR a nominace**

Kol. Halla informoval ohledně nominací členů do VARu.

10) **Rada vědeckých společností**

Kol. Halla informoval o žádostech podaných na RVS. Jedná se o ročenku ČAS, konferenci (nájemné) a finanční podporu dalších publikačních aktivit. Kol. Augustin informoval o redakčních záležitostech.

11) **Různé**

Kol. Halla informoval o aktuální situaci v Ústavu pro studium totalitních režimů týkající se Oddělení vzdělávání ÚSTR. Kol. Valůšek navrhl zaslat radě vyjádření za

ČAS, že dosavadní spolupráce archivů s oddělením byla vždy profesionální a bezproblémová.

Kol. Lachman stručně informoval o činnosti Českého komitétu Modrého štítu, kterou shrnul ve výroční zprávě za rok 2022. Výbor bere zprávu na vědomí, zpráva je přiložena k zápisu ze schůze. Kol. Lachman dále informoval o akcích ČKMŠ v letošním roce – dne 14. 3. 2023 proběhl seminář "Bezpečné chování paměťových institucí v kyberprostoru III" (v Technickém muzeu v Brně), 12. 4. 2023 se uskuteční seminář "Novela autorského zákona 2022 a muzea" (pořádá Národní galerie), 7. 9. 2023 se uskuteční seminář k tématu krizových plánů v paměťových institucích (sál Národního archivu v Praze).

Další termín schůze výboru byl vzhledem ke konferenci stanoven na **6. června 2023** od 10:30. Konat se bude ve Státním okresním archivu Louny. V případě naléhavé potřeby bude výbor hlasovat per rollam.

Zapisovatel: Martin Myšička

Ověřovatelé: Karel Halla
David Valůšek

Datum a podpis:

Přílohy: Resumé činnosti Českého komitétu Modrého štítu za rok 2022

Resumé činnosti Českého komitétu Modrého štítu za rok 2022

pro výbor České archivní společnosti

Řídící výbor Českého komitétu Modrého štítu (dále jen ŘV ČKMŠ) se v roce 2022 sešel ke čtyřem jednáním – ve dnech 18. února, 13. června, 2. září a 25. listopadu. V ŘV ČKMŠ zasedají: PhDr. Jana Součková, DrSc. (předsedkyně), Anna Komárková, BBus (Hons) (předsedkyně Asociace muzeí a galerií ČR), Ing. Ivo Štěpánek (Asociace muzeí a galerií ČR/Technické muzeum v Brně), Ing. Pavel Jirásek (Český výbor ICOM), Mgr. Jiří Smitka (Česká archivní společnost/Státní oblastní archiv v Praze), PhDr. Vladimíra Hradecká (Česká archivní společnost/Státní oblastní archiv v Praze), Mgr. Tomáš Lachman (člen výboru České archivní společnosti/Národní filmový archiv), Mgr. Roman Giebisch, Ph.D. (Svaz knihovníků a informačních pracovníků), PhDr. Hana Nováková (Rada galerií ČR/Galerie výtvarných umění Vysočina v Havlíčkově Brodě), PhDr. Eva Lukášová (Český národní komitét ICOMOS/Národní památkový ústav), Mgr. Pavel Šimůnek (odbor archivní správy a spisové služby MV ČR).

ŘV ČKMŠ projednal zprávu o činnosti za rok 2021 a plán na období 2022–2026. Po dlouhém vyjednávání a diskusi odmítl ŘV ČKMŠ nabídku Mezinárodního výboru Blue Shield (ICBS) na uspořádání Generálního shromáždění Blue Shield v Praze na jaře 2023 – finanční plánování a návazné procesy jsou v ČR nastaveny tak, že tuto náročnou akci nelze v podmínkách ČR uskutečnit spolehlivě a s dobrým výsledkem dříve než v letních měsících. Zasedání je možné připravit v budoucnosti, ale pouze tehdy, jestliže bude možné akci realizovat ve druhé polovině kalendářního roku.

Webové stránky ČKMŠ byly upraveny a jsou dostupné na adrese: https://www.cz-museums.cz/web/deni_v_oboru/cesky-komitet-modreho-stitu

ČKMŠ vydal [prohlášení](#) k ruské invazi na Ukrajinu, na webu Asociace muzeí a galerií byl vytvořen [přehled](#) dostupných dokumentů a akcí - jak českých, tak mezinárodních. Reakce ICBS na události na Ukrajině byla poněkud zdrženlivá.

V úsilí o zvýšení **bezpečnosti v oblasti kulturního dědictví** se ČKMŠ zaměřil na obnovení spolupráce s Hasičským záchranným sborem (A. Komárková, J. Součková prostřednictvím Odboru prevence HZS a příslušného odboru na MK ČR), Policie ČR a Interpolu (P. Jirásek) a Asociace vlastníků hradů a zámků (E. Lukášová). V HZS a na MK ČR nebylo prozatím dosaženo konkrétních výsledků. Vstřícná reakce přišla z Policejního prezidia, plk. Mgr. J. Rybár (odbor Pátrání – kulturní dědictví) přislíbil přednášku o činnosti pátracího týmu na plánovaném bezpečnostním semináři ČKMŠ. S Asociací majitelů hradů a zámků se nepodařilo zahájit komunikaci.

Resumé činnosti Českého komitétu Modrého štítu za rok 2022

pro výbor České archivní společnosti

ČKMŠ se snaží iniciovat vytvoření **Standardu zabezpečení pro celý obor kulturního dědictví** – jako základu, o nějž by se mohly opřít nejen příspěvkové instituce, ale též instituce na všech správních úrovních. Základní body pro pohotovostní opatření v paměťových institucích již publikoval v tematickém čísle [Věstníku AMG č. 4/2022 „Muzea a válka“](#). Na září 2023 ČKMŠ plánuje samostatný seminář, kde předběžně počítá s tématem krizových plánů, zásad evakuace, evidence, přípravy objektů na povodeň, požár, ozbrojený konflikt, ostrahy objektů i vnitřního zajištění, souvisejících nástrojů komunikace apod.

ČKMŠ již několik let hledá možnosti **spolupráce s Armádou ČR**, s orgány civilní ochrany pro podporu kulturního dědictví. ČKMŠ využil opakované doporučení Ministerstva obrany obrátit se na Vojenský historický ústav, z jednání ovšem jednoznačně vyplynulo, že úkoly VHÚ jsou odlišné, že ústav nemá možnost zajistit opatření v útvech Armády ČR. Záměr tedy nadále trvá, stejně jako cíl najít vhodná úložiště, jaká náš stát jako smluvní strana dluží Haagské úmluvě.

Při jednání na MK ČR spolu s ostatními paměťovými institucemi a zástupci neziskových organizací o pohotovostních opatřeních v oboru po 24. 2. 2022 signatáři ČKMŠ podpořili žádost o vládní příspěvek k financování potřeb definovaných pro ukrajinské instituce a při diskusi o způsobu zajištění dodávky prosazovali přímé doručení až do místa zvoleného ukrajinskými partnery. Vlastní realizací bylo pověřeno Národní muzeum jakožto příspěvková organizace MK ČR, nicméně je třeba zmínit významný podíl Českého výboru ICOM, jednoho ze signatářů ČKMŠ, na zajištění kontaktů a upřesnění požadavků na obsah dodávky. ČKMŠ předpokládá, že detaily předloží ve své dílčí zprávě Český výbor ICOM. V průběhu celého roku ČKMŠ monitoroval průběh akcí v ČR pro Blue Shield International.

S pocitem bezmoci sledoval ČKMŠ rozsah škod na kulturním dědictví jak ve veřejných médiích, tak – a to především – v dopisu předsedkyně Ukrajinské komise UNESCO národním komitétům o ničení kulturního dědictví na Krymu, soustavném ničení tatarských památek, odvážení mobilí mimo ukrajinské území. Podobné informace zazněly bohužel také v podrobných referátech Jurije Savčuka a Ljudmily V. Rybčenko (ředitelky a viceředitelky Národního muzea dějin Ukrajiny v druhé světové válce v Kyjevě) přednesených online v rámci semináře ke Krizovému řízení v muzeích v říjnu v Národní galerii v Praze dne 25. října 2022. Bylo obdivuhodné slyšet jejich rozhodnost a nasazení, s nimiž se snaží v těžkých podmínkách připravit pro veřejnost přínosné programy.

V rámci českého předsednictví EU se ve dnech 15. – 16. září 2022 konala v Anežském klášteře v Praze konference **Cultnet 2022**. Úvodní referát *Aktuální stav problematiky pátrání po předmětech kulturní a historické hodnoty v ČR* přednesl plk. Mgr. Jan Rybár z Policejního

Resumé činnosti Českého komitétu Modrého štítu za rok 2022

pro výbor České archivní společnosti

prezídia. Na něj navazoval příspěvek o spolupráci MK ČR, Policie ČR a NPÚ v oblasti ochrany movitého kulturního dědictví, dále vystoupila pracovnice Nejvyššího státního zastupitelství s tématem *Zajišťování a navrácení kulturních statků v trestním řízení v rámci EU*, následovala informace z Generálního ředitelství cel k *Celním předpisům EU a ČR, pravomoci celních úřadů v ČR, problémům při dovozu a vývozu kulturního dědictví* a referát *Promlčené ztráty uměleckých děl* od pracovnice NPÚ. Následovaly odborné referáty z institucí z tohoto okruhu: ředitel Archeologického ústavu AV ČR promluvil na téma *Archeologické dědictví v ČR v rukou ignorantů i skutečných zločinců* a přinesl lehce odlišný pohled na problematiku detektorů kovů, zástupce Vojenského historického ústavu referoval o *Archeologii 2. světové války v ČR, směně a prodeji předmětů historické povahy*. Následovalo vystoupení J. Součkové *Ochrana památek z pohledu mezinárodní organizace Modrý štít*. Český výbor ICOM přispěl sdělením o *Red Lists a dalších nástrojích ICOM k ochraně kulturního dědictví*. Seminář uzavřelo vystoupení zástupce Europolu *Úloha Europolu v boji proti kulturní kriminalitě – Současný stav a nové iniciativy* a zástupkyně Evropské komise s tématem *Aktuální informace o připravovaném akčním plánu EU pro boj proti obchodování s kulturními statky*.

Dne 19. září 2022 se pod záštitou ČKMŠ uskutečnila v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze přednáška J. Koloucha o bezpečném chování v kyberprostoru na téma ***Aktuální kybernetické hrozby a legislativa***. Přednášku moderoval J. Smitka, byla početně navštívena a měla příznivý ohlas. Další pokračování v tématu se uskuteční 14. 3. 2023 v Technickém muzeu v Brně.

Dne 25. října 2022 se ve Veletržním paláci v Praze konal seminář ***Krizové řízení v muzeích***. Hlavním řečníkem byl Krysztof Salacinski (pracovník polského MK a předseda Polského komitétu Modrého štítu) s referátem *Zásady ochrany kulturního dědictví v krizových a válečných podmínkách*, v němž hovořil především o zkušenostech ze spolupráce s polskou armádou.

V Praze dne 8. března 2023

Mgr. Tomáš Lachman, v.r.
člen Řídícího výboru ČKMŠ